

Sjuhärads kommunalförbund år 2017

Revisorerna, Sjuhärads kommunalförbund

Revisionsredogörelse

20
17

Revisionsberättelse för Sjuhärads kommunalförbund år 2017

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Sjuhärads Kommunalförbund (organisationsnummer 222000-1008) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt Kommunallagen, God revisionsred i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller förbundets följsamhet mot budgetbeslut och fastställda mål konstaterar vi att det inte går att avgöra om de strategiska målen är uppnådda eller ej. Det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Navet Science Center når inte fem av tio mål. Det är väsentligt att förbundet analyserar och ger förklaringar till varför man inte uppnår mål/resultatmål.

Vi bedömer att det med utgångspunkt från årsredovisningen är svårt att uttala sig om verksamheten i Sjuhärads Kommunalförbund är ändamålsenlig. Det är angeläget att förbundet utvecklar måluppföljningen.

Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, och att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för år 2017 för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma. Vi tillstyrker att årsredovisningen för år 2017 kan fastställas.

Borås 2018-04-09

Roger Fogelström

Ingrid Isaksson

Boris Preijde

Ulf Tranefors-Gustafsson

Weine Eriksson

Bilagor:

Sjuhärads kommunalförbund, Revisionsredogörelse 2017

Rapport avseende granskning av årsredovisning 2017, Sjuhärads kommunalförbund

Sjuhärads kommunalförbund 2017

Revisionsredogörelse

I revisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom kommunalförbundet är tillräcklig.

Revisionen lämnar en revisionsberättelse som en grund för Kommunfullmäktige i respektive medlemskommuns ansvarsprövning. Ställningstagandena i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultatet från granskning av årsredovisningen, fördjupade granskningar och riskanalys/intern kontroll. Granskningen av årsredovisning och intern kontroll är i huvudsak analytisk, medan fördjupade granskningar i förekommande fall innehåller substansgranskning/ granskning av ändamålsenlighet i vilken revisionen kan verifiera måluppfyllelse. Räkenskapsrevisionen har genomförts av revisionsbyrån Deloitte AB och redovisas i *Rapport avseende granskning av årsredovisning 2017-12-31 Sjuhärads kommunalförbund*.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Förbundet redovisar ett överskott på 1 952 tkr jämfört med budget.

Förbundskansli och tillväxtmedel

- Redovisar ett överskott på 1 224 tkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på kvarvarande tillväxtmedel från 2016, samt på vakanta tjänster.

Navet

- Redovisar ett överskott på 383 tkr jämfört med budget, avvikelsen kommenteras inte av direktionen.

Medarbetarcentrum

- Redovisar ett överskott på 346 tkr jämfört med budget. Avvikelsen kommenteras inte av direktionen.

Närvårdssamverkan

- Verksamheten som redovisas som en egen resultatenhet redovisar ett resultat om 803 tkr men bokförs som ett nollresultat i enlighet med beslutad styrmodell.

Medfinansiering av E20.

- Direktionen har beslutat om medfinansiering av E20 med 15 000 tkr i 2013 års penningvärde plus anläggningsindex. Avtalet har tecknats och förbundet har avsatt 9 500 tkr från 2014 och återstående summa ska avsättas under en period av fyra år. Under 2017 har 1 658 tkr avsatts varav 310 tkr för anläggningsindex.

Sjuhärads kommunalförbunds målarbete

Sjuhärads kommunalförbunds förbundsordning utgör grunden för förbundets verksamhet och fastställs av respektive medlemskommuns fullmäktige.

Direktionen har beslutat om det övergripande målet: Att aktivt delta i arbetet för att Sjuhärad/Boråsregionen skall vara ett bra område att bo, arbeta och leva i. Målet nås genom tre strategiska mål som är:

- Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
- Gränsöverskridande möten och samverkan
- Främja innovation och nytänkande

0 0 0 3 av 3 strategiska mål

Kommunalförbundet analyserar inte hur nära de är att nå de tre strategiska målen. De strategiska målen bryts ned i effektmål för respektive verksamhetsområde.

Regional utveckling och hållbarhet

De tre strategiska målen ska nås genom fyra effektmål som är:

- **Framtidsbild Boråsregionen**
Gemensam regional planering för goda planeringsförutsättningar för ex. bostäder, service- och näringslivsverksamheter för hela Boråsregionen
- **Infrastruktur och kollektivtrafik**
Väl utbyggd infrastruktur för pendling till och från arbete och studier inom delregionen samt arbeta för förstoring av arbetsmarknadsregionen främst mot Göteborg
- **eSamhälle och eHälsa**
Vara väl rustad för att nyttja digital kommunikation för förbättrad service till invånare och organisationer samt effektiv intern ärendehantering
- **Näringsliv**
Arbeta för att stärka näringslivet och minska arbetslösheten i regionen, både genom att stärka existerande företag, stimulera nyföretagande och genom att locka fler företag utifrån att flytta hit och/eller investera här.

Kommunalförbundet gör ingen bedömning huruvida verksamheten nått effektmålen. Kommunalförbundet redogör för aktiviteter inom målområdet.

0 0 4 0 av 4 effektmål

Välfärd och kompetens

De tre strategiska målen ska nås genom fyra effektmål som är:

- **Kompetensförsörjning**
Utbildningsutbudet ska öka utifrån den kompetens som efterfrågas så att denna matchning leder till ökad tillväxt
- **Skolavhopp ska minska**
Antal unga som väljer att avsluta sina gymnasiestudier i förtid ska minska
- **Öppna jämförelser**
Ska leda till utveckling, förbättrad effektivitet och kvalitet
- **Sociala dimensionen för hållbar utveckling och tillväxt**
Genom att räkna med den sociala dimensionen i planering av samhällsinsatser kan resurser frigöras i form av uteblivna kostnader

Kommunalförbundet gör ingen bedömning huruvida verksamheten nått effektmålen. Kommunalförbundet redogör för aktiviteter inom målområdet.

0 0 4 0 av 4 effektmål

Medarbetarcentrum

De tre strategiska målen ska nås genom fem effektmål som är:

- Genom dialogträffar med kommunernas personalenheter rikta insatser mot behov, utveckling och utbud.
- Marknadsföra Medarbetarcentrums verksamhet för ett ökat användande av verksamheten i medlemskommunerna men också marknadsföring i icke medlemskommuner.
- Utveckla och genomföra Ledarskapsprogrammet (hälsosamt och effektivt ledarskap) för att stärka och utveckla chefernas ledarskap.
- Stärka arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i de grunduppdrag vi har och i de grupper där chefer går Ledarskapsutbildningen, och som väljer att också jobba med sin grupp.
- Vara ett stöd och verktyg för arbetsgivarna i arbetet med organisationsrisk och social arbetsmiljö för att bidra till ökad hälsa hos medarbetarna i medlemskommunerna.

I årsredovisningen redovisas endast arbetet mot det strategiska målet Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv och Kommunalförbundet följer upp fyra av fem effektmål. Medarbetarcentrum har inte bedömt om målen är uppfyllda eller ej, men utifrån redovisningen gör revisionen bedömningen att de fyra redovisade effektmålen är uppfyllda.

0 ■ 0 ◆ 4 ● 1 ■ av 5 effektmål

Det effektmål som inte följts upp är:

- Stärka arbetsgrupper för ökad hälsa, trivsel och prestation i de grunduppdrag vi har och i de grupper där chefer går Ledarskapsutbildningen, och som väljer att också jobba med sin grupp.

Navet Science Center

Navet Science Center redovisar inte vad de gjort för att nå de övergripande målen (de strategiska målen). Däremot har de satt upp ett antal resultatmål. Navet Science Center redovisar måluppfyllelsen enligt nedanstående.

4 ■ 0 ◆ 5 ● 1 ■ av 10 resultatmål

Navet Science Center har inte nått upp till målvärdena för fyra resultatmål och ett av resultatmålen har ännu inte följts upp.

De resultatmål som inte har nåtts/följts upp är:

- **Minst 30 000 elever på teman**
Resultatet har ökat jämfört med 2016, men når inte upp till Direktionens mål.
- **Minst 25 000 besökare på helger och lov**
Utfallet blev 21 653 besökare.
- **Minst 2 000 elever på teman i matematikpalatset**
Utfallet blev 1 925 elever
- **Minst motsvarande 300 lärarutbildningsdagar för personal i förskolan för att implementera den reviderade läroplanen genomförs**
Programmet startade inte
- **Navet bidrar till att minst tio nya skolor/förskolor erövrar utmärkelsen Grön Flagga**
Statistik för att följa upp målet finns först i mars 2018.

Närvårdskontoret Södra Älvsborg

Det har inte i Budget och verksamhetsplan 2017 inte satts upp några mål för Närvårdskontoret. Närvårdskontoret redovisar kortfattat hur de har arbetat med de olika målgrupperna.

Sammanfattningsvis konstateras att Sjuhärads kommunalförbund överlag har redovisat vad de gjort för att närma sig de strategiska målen och effektmålen. Då majoriteten av målen varken är specifika, mätbara eller tidsbundna går det inte att avgöra om de tre strategiska målsättningarna är uppnådda eller ej, det går heller inte att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen.

Specifika bevakningsområden

Revisorerna har inte haft några särskilda bevakningsområden avseende Sjuhärads kommunalförbund.

Fördjupad granskning

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har en fördjupad granskning genomförts. I det nedanstående redovisas sammanfattningar av den fördjupade granskningen.

Projektstyrning i Sjuhärads kommunalförbund

Revisionskontoret i Borås Stad har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund granskat om beviljade projekt lever upp till intentionerna i Boråsregionens tillväxt- och utvecklingsstrategi 2014-2020, och om Boråsregionen har ändamålsenliga rutiner för utöva kontroll över projekten.

I granskningen konstateras att inget av de prioriterade målområdena är nedbrutna på Sjuhäradsnivå, därmed är de inte heller mätbara, vilket försvårar möjligheten att ställa krav på projektansökningars målbilder.

Då annonsering av projektmedel endast sker genom Boråsregionens hemsida och genom medlemskommunernas nätverk är sannolikheten stor att organisationer med projektidéer inte får reda på möjligheten att söka projektmedel. I nuläget beviljas endast organisationer som tidigare fått driftsbidrag medel. Inga nya ansökningar om driftsbidrag prövas av Direktionen.

Beviljade projekt får inte alltid de medel de ansöker om, de inkommer då med reviderade mål som godkänds i efterhand av Boråsregionens regionutvecklingschef.

Den sammanfattande bedömningen presenteras under stycket bedömning.

Intern kontroll

Direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen har vidare ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredställande sätt. Revisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Planen för intern kontroll är antagen den 2 juni 2017 och omfattar fem kontrollmoment, riskanalysen 15 identifierade risker. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till direktionen den 23 februari 2018. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder. Direktionen har inte gjort någon egen riskanalys men godkänt förvaltningens riskanalys. I planen för intern kontroll redovisas hur kommunalförbundet arbetar med intern kontroll.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av Sjuhärads kommunalförbunds årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Direktionens budgetbeslut. Sjuhärads kommunalförbunds interna kontroll bedöms utifrån riskanalys

och plan för intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från den fördjupade granskningen som har varit riktad mot kommunalförbundet.

Sjuhärads kommunalförbund gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur man arbetat med målen/eller hur nära man ligger att uppnå målvärden. Vidare görs en viss uppföljning av viktiga aktiviteter/delmoment.

Revisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att kommunalförbundet analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Avseende de strategiska målen har Sjuhärads kommunalförbund redovisat vad de gjort för att närma sig målen. Revisionen gör bedömningen att det inte går att avgöra om målen är uppnådda eller ej, det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Avseende effektmålen går det inte att bedöma om nio av 13 effektmål är uppfyllda eller ej, det går inte heller att avgöra om kommunalförbundet närmar sig målen. Avseende Navet Science Centers resultatmål är fem av tio resultatmål inte uppfyllda. Revisionen poängterar vikten av att Direktionen arbetar fram mätbara mål som blir styrande för verksamheten, och som är möjliga att följa upp.

Avseende Projektstyrning i Sjuhärads kommunalförbund görs bedömningen att projektstyrningen i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund inte är helt ändamålsenlig. Direktionen behöver förtydliga vad de vill uppnå i Sjuhärad, och sätta upp mätbara mål utifrån målbilden. Det är också utifrån av Direktionen utfärdade mätbara mål som sökta projekt bör utvärderas och beviljas medel.

Det ekonomiska resultatet för kommunalförbundet visar på ett överskott mot budget på 1 952 tkr.

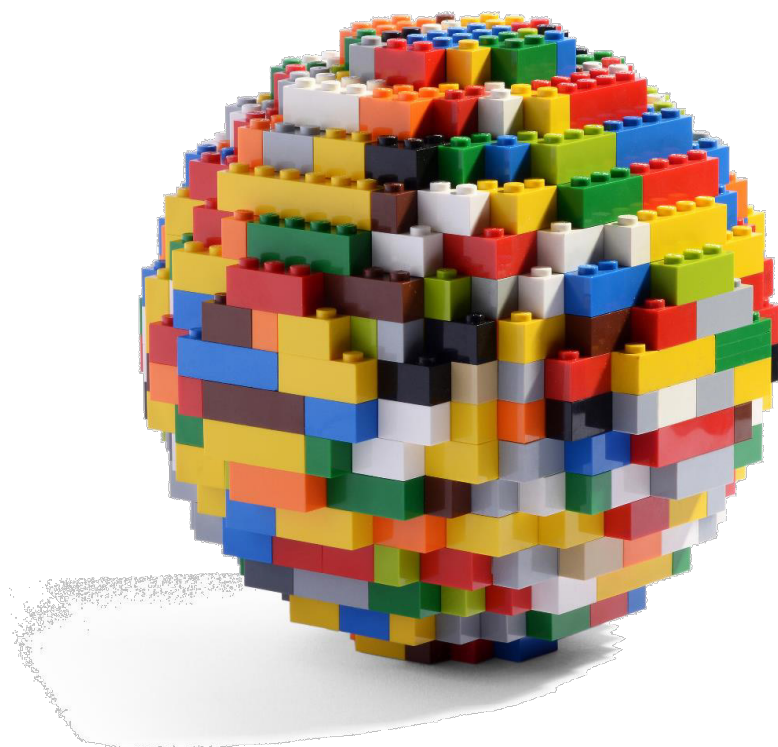
Kommunalförbundets uppföljning av den interna kontrollen innehåller mindre analyser och åtgärder. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska risker. Direktionen antog internkontrollplanen sent på året (juni). Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till Direktionen. För att förbundet ska hinna arbeta med kontrollmomenten i internkontrollplanen bör den tas tidigare på året.

Revisionens sammantagna bedömning är att det på grund av bristande måluppföljning inte går att avgöra om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Revisionen bedömer att Sjuhärads kommunalförbund bör göra ett kraftfullt omtag avseende sitt målarbete, från målformulering till måluppföljning. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

2018-04-09

Andreas Ekelund
Revisionschef, Revisionskontoret
Borås Stad

Olof Fredholm
Kommunal yrkesrevisor
Borås Stad

Rapport avseende granskning av årsredovisning 2017-12-31 Sjuhärads kommunalförbund

April 2018
Pernilla Lihnell

Innehåll

Sammanfattning och kommentarer	1
1. Inledning	2
2. Granskningsresultat	4

Sammanfattning och kommentarer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna för Sjuhärads kommunalförbund har Deloitte granskat förbundets årsredovisning för räkenskapsåret 2017.

Avgränsningar, revisionskriterier och metod

Granskningen syftar till att verifiera att Sjuhärads kommunalförbund upprättar årsbokslut i enlighet med kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KRL), god redovisningssed i kommuner och landsting. Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt god revisionsed för kommuner och landsting. Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning. Det ingår ej i Deloitte revisionsuppdrag ett granska förbundets måluppfyllelse.

I årsredovisningen har följande delar granskats:

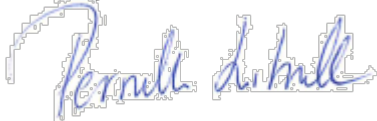
- Resultat- och balansräkningar
- Noter
- Kassaflödesanalys

Uttalanden

Vår sammanfattande bedömning är att Sjuhärads kommunalförbunds resultat- och balansräkning, noter och kassaflödesanalys som ingår i årsredovisningen i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av den finansiella ställningen per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt lag om kommunal redovisning.

Göteborg den 9 april 2018

DELOITTE AB

Pernilla Lihnell

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunal revisor

1. Inledning

Bakgrund

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska en förbundets årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringssektoren användas.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna för Sjuhärads kommunalförbund har Deloitte genomfört en granskning av årsredovisningen för räkenskapsåret 2017.

Syfte, revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt god revisionsmed för kommuner och landsting. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i de finansiella rapporterna. Det sakkunniga biträdet väljer i samråd med de förtroendevalda revisorerna vilka åtgärder som skall utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för felaktigheter i de finansiella rapporterna, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar det sakkunniga biträdet de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur kommunen upprättar årsbokslutet för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra uttalande om effektiviteten i kommunens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i förbundets uppskattningar i redovisningen. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Avgrensningar, revisionskriterier och metod

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning. Det ingår ej i Deloitte's revisionsuppdrag att granska förbundets måluppfyllelse.

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- Resultat- och balansräkningar

- Noter
- Kassaflödesanalys

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har granskning skett av fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll, presentation och läsbarhet.

2. Granskningsresultat

Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat och att noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster.

Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska enligt KRL 7:1 kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Kommentarer

Kommunens kassaflödesanalys är uppställd i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning och överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar i årsredovisningen.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 264,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

BORÅS
STAD

Stadsrevisionen

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 54 **e-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen